



Male općine **DA** – male škole **NE**; lažni branitelji i invalidi **DA** – „lažni“ učenici s teškoćama **NE**; činovnička radna mjesta **DA** – radna mjesta spremačica **NE**
(Stav Sindikata Preporod prema najavljenim restrikcijским mjerama u školstvu)
Press-materijal

Restrikcijske mjere iz naslova, uz onemogućavanje zlouporaba s prekovremenim radom i prijevozom zaposlenika, najvažniji su prijedlozi s kojima su prosvjetne vlasti upoznale predstavnike školskih sindikata. Predložene mjere treba promatrati u kontekstu doprinosa Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Planu provedbenih aktivnosti programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske. Predstavnici sindikata su na spomenutom sastanku podržali borbu protiv svih zlouporaba, iako je sa sindikalne strane istaknuto kako se radi o precjenjivanju problema. Naime, spomenimo famozan prekovremeni rad u školama. Nešto više od **12 mil.** kuna mjesečno (**2.5 mil. kn.** osnovne škole i **9.5 mil. kn** srednje škole), koliki je ukupan iznos prekovremenog rada u osnovnim (**345 mil kn**) i srednjim (**190 mil. kn**) školama, predstavlja u ukupnoj masi plaća (**535 mil. kn**) **2.24 posto**, odnosno riječ je o najmanjem postotku među svim javnim i državnim službama. Povećanju prekovremenog rada s 8 mil. kn na 12 mil. kn., u situaciji zabrane novog zapošljavanja, značajno je pridonijelo uvođenje ispitnih koordinatora u srednjim školama. Manipulacija sigurno ima i s troškovima prijevoza. U masi od **260 mil. kn**, koliko npr. iznose troškovi prijevoza zaposlenika osnovnih škola, sigurno sredstva u milijunskim iznosima odlaze i onima koji nemaju na njih pravo. No pri tom je važno znati da se ovo ne događa niti može događati bez znanja ravnatelja, odnosno da prosvjetne vlasti imaju na raspolaganju efikasan mehanizam (prosvjetna inspekcija) sankcioniranja protuzakonitog postupanja. Osvrnimo se sada i na tri restrikcijske mjere iz naslova ove tiskovne konferencije.

a) **Male općine Da – male škole Ne!**

Dvadesetak posto ili oko **170** matičnih osnovnih škola ima manje od **200** učenika, **300-injak** od **1200** područnih osnovnih škola ima manje od 10 učenika. Pretvaranje matičnih škola u područne škole većih matičnih osnovnih škola nije samo pitanje pedagoškog standarda ili odgojno-obrazovne politike, nego predstavlja i važno političko pitanje. Naravno da postojanje malih škola značajno podiže cijenu funkcioniranja odgojno-obrazovnog sustava u cjelini. Ovu najavu nije moguće odvojiti od najave ukidanja općina s malim brojem stanovnika, odnosno od najave reforme državne-uprave. U Hrvatskoj imamo čak 430 općina i 126 gradova. Istina je da imamo matičnu školu s 40 učenika (Doli), ali imamo i općinu s 137 stanovnika (Civljane). Zanimljivo je da dok se za ukidanje neracionalnih općina pa i županija planira duži vremenski period, odnosno izvršenje ove obveze predviđa tek za period nakon izbora, žurno se planira krenuti s ukidanjem matičnih škola s malim brojem učenika. Znači dva potpuno različita aršina u rješavanju problema. Iako bi spomenutom restriktivnom mjerom najviše bilo pogođeno samo upravljačko, odnosno administrativno osoblje (tajnici i računovođe), ovo će

rješenje nesumnjivo proizvesti i tehnološke viškove i među učiteljima razredne i predmetne nastave.

b) Lažni branitelji i invalidi DA – „lažna“ djeca s teškoćama u razvoju NE!

Najnevjerojatnije, a ujedno i najbestidnije, što se čulo na predstavljanju restriksijskih mjera bilo je obrazloženje zbog kojeg bi se, po hitnom postupku, mijenjali i osnovnoškolski i srednjoškolski Državni pedagoški standard. Zlouporabama s izdavanjem rješenja učenicima s teškoćama u razvoju u pojedinim se osnovnim školama „umjetno“ čuvaju razredni odjeli. Znajući da ukupan broj ovih učenika u osnovnim školama (ukupno **350 210 uč.**) jedva prelazi 6.5%, odnosno da je riječ o nešto više od 23 tisuće učenika, te da je u srednjem školstvu ovakvih učenika jedva nešto više od **1400**, odnosno **0.72%**, svakom bi trebalo biti jasno je da se čak i značajnijim smanjenjem ovog broja ne mogu ostvariti značajnije uštede. Ista Vlada koja „obračun“ s problemom lažnih invalida i branitelja, na što odlaze milijarde kuna proračunskog novca, odlučila se žurno prihvatiti rješavanja problema „lažnih“ učenika s teškoćama u razvoju. Da nije tragično bilo bi smiješno!

c) Činovnička radna mjesta NE – radna mjesta spremačica DA!

Proteklih se godina u sustavu odgoja i obrazovanja oformilo čak 4 različite agencije i Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje (NCVVO), **AZZVO**, **AZZO**, **ASOO**, **AMPEUU** kratice su agencija u kojima radi više stotina novozaposlenih radnika, od ravnatelja, zamjenika i pomoćnika ravnatelja, preko načelnika, voditelja odsjeka, savjetnika i viših savjetnika, do stručnih suradnika i referenata. Umjesto da se sve agencije pripoje jednoj ili najviše dvjema agencijama, te da se tako uštede sredstva, prosvjetne su se vlasti odlučile ne dirati administraciju i birokraciju, ali zato odlučno krenuti u uštede na radnim mjestima spremačica. Podsjetit ću kako je broj spremačica u osnovnim školama nešto veći od 5 tisuća, odnosno u srednjim školama nešto manji od 2 tisuće. Povećanjem kvadrature za 50%, predviđene pedagoškim standardima za radno mjesto spremačice (osnovne škole: **450 i 600 kvadrata**; srednje škole: **500 i 600 kvadrata**), ugrozilo bi se trenutačno više od 3 tisuće radnih mjesta. Kako se ukupno za plaće spremačica izdvaja nešto više od **320 mil. kn** (5% ukupne mase za plaće), jasno je da se nešto više od 100 mil. kn namjerava „uštedjeti“ povećanjem postojećih normativa.

Zaključak:

Sustav odgoja i obrazovanja je sustav u koji se desetljećima nije ulagalo dovoljno. Ulaganje nije odgovaralo potrebama čak ni u „godinama rasipništva“ u državnoj i javnoj potrošnji. Zbog ovoga, ali i zbog nesagledivih negativnih posljedica koje bi pojedina predložena rješenja mogla izazvati, Sindikat Preporod traži od Vlade RH da se odustane od najavljenih mjera uštede u sustavu odgoja i obrazovanja. Ako se pak ne prihvati ova sugestija onda uštede treba realizirati ponajprije u kvalitetnijoj organizaciji funkcioniranja sustava (kalendar šk. godine i sl.) i racionalnijem trošenju sredstava središnje prosvjetne vlasti (najam zgrade Ministarstva i sl.), smanjenjem troškova funkcioniranja novoosnovanih agencija (kadrovsko i prostorno objedinjavanje...) i centara i uštedama na organiziranju stručnih skupova („usavršavački“ turizam) i racionalnijom organizacijom učeničkih natjecanja.

Željko Stipić, predsjednik